

Fakkeenya nama Rabbiin ala wanta biraa waaqeffatuu-Kutaa 1

Description

Dhugumatti, Rabbiin ala wanta biraa gabbaruun (waaqeffachuun) salphinnaa fi dararaa guddaatti nama darba. Fakkeenyaan haala nama kanaa ibsuun dhugaa kana ifa baasa. Fakkeenya nama Rabbii oltaâ€™aan ala wanta biraa waaqeffatuu bakka sadiitti qoonne ilaalu dandeenya:

1-Akka nama samii irraa kufuutiin wal fakkeessu

Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa nama Isaa waliin waan biraa gabbaruu (waaqeffatu) akka nama samii irraa kufee allaattin isa butte ykn bubbeen iddo fagootti gadi arbiteen wal fakkeesse.

حُنَفَاءِ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ وَمَنْ يُشْرِكُ بِاللَّهِ فَكَانَمَا خَرَّ مِنْ
السَّمَاءِ فَتَخْطَفُهُ الْطَّيْرُ أَوْ تَهُوِي بِهِ الْرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَجِيقٍ

â€œOsso homaa Isatti hin qindeessin Rabbiif qajeeloo taatanii [sanamootaa fi dubbii soba irraa fagaadhaa]. Namni Rabbitti waa qindeesse, akka waan samii irraa kufee allaattin isa butte yookiin bubbeen iddo fagootti isa gatteeti.â€ Suuratu Al-Hajj 22:31

Rabbiin oltaâ€™aan gabroota Isaa tawhiida qulqulleessuu, ajajamuu fi ibaadaan Isa tokkichoomsutti kakaasa. Fokkinnaa fi soba shirkii fakkeenya ifaatin ni dubbata. Namni Rabbii gaditti wanta biraa Isa waliin gabbare, qajeelinnaa fi haqa qunnamu irraa fagaachu, badiinsaa isaatii fi Gooftaa isaa irraa fagaachu keessatti fakkeenyi isaa akka nama samii irraa kufee ergasii allaattin isa ciccirtee duâ€™eeti. Yookiin honboleettin (bubbeen cimtuun) iddo fagootti isa arbiteeti.

Fakkeenyi kuni haala nama Rabbitti waa qindeesse fi Isaan alatti kan biraatti rarraqâ€™eetin akka walitti galu itti xinxalli. Wal fakkeessu kana keessaa dhimmoota lama baasun ni dandaâ€™ama:

1ffaa-Fakeenya kana wal fakkeessu dimshaashaa (wali gala) gochuu- Wal fakkeessu dimshaashaa kana keessatti kutaa wanta fakkeefame fi itti fakkeefame tokkoon tokkoon hin ilaallu. [Haaaluma wali galaatin ilaalla. Asitti wanti fakkeefame-(nama shirkii hojjatu), wanti itti fakkeefame-(nama samii irraa kufee allaattin isa ciccirtee ykn bubbeen isa arbite.)] Kanaafu, nama Rabbitti waa qindeesse fi Isa waliin waan biraa gabbare namticha nafsee ofii balleessuun wal fakkeesse. Haalli isaa akka haala nama samii irraa kufee allaattin isa ciccirtee yookiin bubbeen bakka fagootti isa arbiteeti.

2ffaa-Fakeenya kana wal fakkeessu addaan bittinaâ€™e gochuu- kana keessatti kutaaleen wanta fakkeefame fi itti fakkeefame tokkon tokkoon walitti galu. Kanaafu, olâ€™aanaa fi kabajamaa taâ€™uu isaatiin tawhiida samiin wal fakkeesse. Nama tawhiida dhiisee Rabbitti waa qindeesse nama samii irraa kufeen wal fakkeesse. Sheyxaana qalbii isaa qoqqoodu fi bittineessu immoo allaatti foon isaa ciccirtuun

wal fakkeesesse. Fedhii lubbuu isaa baditti isa darbitu immoo bubbee iddo fagootti isa arbiteen wal fakkeesesse.^[1]

Tawhiinni iimaana keessa waan seenuf iimaanas samii ol fagoo taaten wal fakkeessun ni dandaâ€™ama. Iimaanni akka samii ol fageeffamtee fi eeggamteeti. Namni iimaana dhiise akka nama samii irraa kufeeti. Badii fi balaaf saaxilama. Allaattin isa buttee qaama isaa ciccirti. Haaluma kanaan mushrikni yommuu iimaana qabachu dhiisu sheyxaanonni gara hundaan isa cicciru, amantii fi addunyaa isaa jalaa oofu (balleessu).^[2] Fakkeenya kana chaarti armaan gadi irraa ilaalu ni dandaâ€™ama.

- Tawhiida /iimaana akka samii ol'aanaa ta'uu

- Namni tawhiidaa fi iimaana dhiisee akka nama samii irraa kufeeti

- Sheyxanni qalbii isaa qoqqoodu fi yaada isaa bittineessu akka **allaatti** nama kana ciccirteeti.

- Fedhiin Lubbuu badiinsatti isa darbitu akka bubbee iddo fagootti isa arbiteeti.

Kitaabban wabii:

[1] [Ash-Shirku fil qadiimi wal hadiisi](#)-fuula 1370-1371, Abu Bakr Muhammad Zakariya

[2] [Tafsir Saâ€™dii](#)-628

Date Created

July 5, 2020

Author

admin